

2019/2020

Årsplan

Fredsvoll barnehage

Vi gir hverandre tid!

[illegible]

INNHold

Innhold	Side 2
Innledning	Side 4
Årsplanen	Side 4
Om oss	Side 4
Visjon og verdier	Side 4
Fredsvoll; en kulturbærende barnehage	Side 5
Pedagogisk plattform	Side 5
Implementering av ny rammeplan	Side 6
Hovedmål 1 og 2	Side 6
Måltidet i Fredsvoll barnehage	Side 7
Marte Meo – metodikk i Fredsvoll barnehage	Side 8
Pedagogisk innhold	Side 9
Danning	Side 9
Omsorg	Side 10
Medvirkning	Side 10
Læring	Side 11
Lek	Side 12
Rammer de voksne gir	Side 13
Fagområdene	Side 15
Kommunikasjon, språk og tekst	Side 16
Kropp, bevegelse, mat og helse	Side 16
Natur, miljø og teknikk	Side 17
Overganger i barnehagen	Side 18
Overgang hjem-barnehage	Side 18
Overgang fra liten til stor avdeling	Side 19
Overgang til ny barnehage	Side 19
Overgang barnehage-skole	Side 19
Foreldresamarbeid	Side 20
Mål med foreldresamarbeid	Side 20

Mobbing.....	Side 20
Trafikksikker barnehage.....	Side 21
Personalarbeid.....	Side 21
Ledelse.....	Side 21
Dokumentasjon.....	Side 22
Vurdering.....	Side 23
Eksterne samarbeidspartnere.....	Side 23
Barnehagens inndeling.....	Side 24
Ansatte.....	Side 24
Styret/SU.....	Side 24
Arbeidsgruppa.....	Side 24
Grovplan for barnehageåret 2019/2020.....	Side 25

*Hvis Gud hadde holdt det han sa om å la
alle barna komme til seg, så hadde vi ikke
trengt barnehager.*

Fra barnemunn

INNLEDNING

Årsplanen

Årsplanen er det viktigste arbeidsdokumentet for personalet i barnehagen. Denne tar utgangspunkt i Barnehageloven, Rammeplanen og FN's barnekonvensjon og overfører det til hver enkelt barnehages praksis, pedagogiske grunnsyn, fysiske forutsetninger og lokal kultur. Det er et arbeidsverktøy som sier noe om hvordan vi jobber med *omsorg, danning, lek og læring og barns medvirkning* for å gi barna en allsidig utvikling i hverdagen, og hvordan vi implementerer dette med barnas foreldre. Årsplanen skal også gi informasjon om hvordan vi jobber med ulike fagområder og temaer i emneplanen, og sier noe om overganger, dokumentasjon og vurdering.

Da Fredsvoll barnehage ble startet høsten 1989, ble det utarbeidet et formål for barnehagen som lyder: *Barnehagen skal drives i samsvar med kunnskap om menneskets utvikling og vesen, bestående av ånd, sjel og legeme, og menneskets forhold til naturen og universet.* Det betyr kort sagt at vi skal prøve å se hele mennesket, dets egenart, hvert barns individualitet, «aura», og være det bevisst i vårt arbeid.

Vårt hovedmål i det pedagogiske arbeidet er at barna utvikler en positiv selvfølelse og evne til å omgås andre på en positiv måte, samtidig som de tilegner seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.

Dette arbeidet skjer i samspill mellom barna og oss voksne, mellom barn-barn, mellom barnehage-hjem, barnehage-nærmiljø og mellom barnehage-natur/miljø. Samspill er kommunikasjon som skjer på mange forskjellige måter. Et godt samspill fordrer hjelpsomhet og omtanke, kjærlighet, ærlighet, åpenhet, lydhørhet og raushet på alle plan. Dette legger vi til grunn for vårt arbeid i Fredsvoll. Lek er den beste måten å lære på for barna, derfor er det viktig for oss i Fredsvoll å gi barna tid til å leke.

Om oss

Visjon: Vi gir hverandre tid

Verdier: omsorg, respekt, nysgjerrighet og samspill

Gjennom å gi hverandre tid, både til voksne og barn, håper vi å oppnå mer romslighet, fleksibilitet og kreativitet, der vi blir bedre til å lytte, se og reflektere. Å ta seg tid til å stoppe opp, ta et skritt tilbake og undre seg, tror vi at gjør det lettere å være anerkjennende og er med på å skape gode opplevelser som gjør dagene verdifulle for liten og stor. Ved å gi hverandre tid, bidrar vi til å minske produksjonen av stresshormoner i hjernen og legger til rette for at alle kan få utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv i sitt eget tempo.

Barndommen er en reise – ikke en konkurranse

Fredsvoll; en kulturbærende barnehage.

Vi holder til i Totenvika, der nærmiljøet preges av jord og skogbruk. Dette tar vi med inn i vår årsplan for å skape trygghet, tilhørighet og deltagelse i lokalsamfunnet. Vi har fokus på fysisk aktivitet og sunt kosthold, natur og miljø og friluftsliv, gjenbruk (vi er en «Grønt flagg barnehage»), kunst, kultur og kreativitet, samspill barn-voksne gjennom «learning by doing» og gjennom den gode samtalen. Vi er opptatt av å være bærekraftige, og vil at ungene skal erfare sammenhenger, prosesser så de skjønner hvor ting kommer fra og etter hvert kan få en forståelse av naturens og livets gang. Gjennom praktiske gjøremål, hvor barn og voksne er sammen, opplever barna at de er til nytte for fellesskapet, at deres innsats er viktig. Enten det er supplering, snekring, hønsestell eller hagearbeid. De opplever mestring i samspill med andre og bygger en god selvfølelse.

For å få til dette må vi ha noen rammer. Vi har et koselig hus, bær- og frukthage, lavvo, nabogårder med korn, poteter, sau og geiter som lar oss få komme og høste og hilse på dyra. I tillegg har vi hønsegård, en ansatt som ofte har med seg hund og nabo med hest så vi får ri. Vi har fire baser utenom barnehagen; Spurvebakken, Paulsrud, Pannengen og Ekornsnippen som vi bruker hver uke. Barna lærer å kjenne nærmiljøet sitt og blir trygge der og trygghet er grunnlaget for all læring. De gode rammene innbefatter også kompetente ansatte som ser hvert enkelt barn og har vilje og evne til å involvere seg i barna.

Vår misjon er: å ta vare på hverandre, på naturen og miljøet rundt oss.

Pedagogisk plattform

Vår pedagogiske plattform bygger mye på Steiner-pedagogikken, der hele mennesket står i sentrum, både fysisk og sjelelig. Hvert barn har sin egenart og deltar aktivt i å skape sin identitet.

Stikkord her er samspill og forståelse av at hvert menneske er unikt. Vi vil bygge et godt selvbilde ved å skape trygghet gjennom god omsorg; kjærlighet og varme, men også gjennom rytme på dagen og året ved årstidsfestene våre, ved å være undrende, være gjørende sammen med barna og ved å være gode rollemodeller.

” Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.”

(Rammeplan s. 19)

Implementering av ny rammeplan. «Møtet»

Det handler om hvordan barnet i møtet med deg får en oppfattelse av seg selv.

Den nye rammeplanen som kom i 2017 legger stor vekt på *barns medvirkning, deres livsmestring og medbestemmelse i et demokratisk samfunn*. For å kunne medvirke, mestre livet og være med å bestemme trengs en *god selvfølelse*. Hvordan vår identitet, vår selvfølelse dannes handler svært mye om hvordan vi møtes. Vårt arbeid i Fredsvoll barnehage handler om at barna her skal bli sett på en bekreftende måte, oppleve trygghet til å utvikle en god selvfølelse. Barn speiler seg i de voksenes væremåte, mimikk, smil, gester. *Gjennom å speile seg lærer barna å kjenne sine egne følelser gjennom den andre.*

Vi har tidligere år valgt satsingsområdet «*kommunikasjon, språk og tekst*» som implementering av ny Rammeplan, for derigjennom å møte barns rett til å bli hørt og få mulighet til å virke inn på sin hverdag gjennom deres mange ulike måter å kommunisere på. Barn lever i en fantasiverden, og for å nå inn til dem har vi stort fokus på lesemetoder, ulike måter å formidle fortellinger på og særskilt eventyrformidling. Eventyrene formidler verdier som legger grunnlag for danning, omsorg, lek og læring. Her møter barna mange slags følelser i rollefigurene. Askeladden er for eksempel en rollemodell som står for: *trygghet på seg selv, mot, stå på-vilje, hjelpsomhet, ærlighet, respekt for både mennesker og dyr*. Han tar seg TID til å undre seg og TID til å snakke med alle, liten som stor. I eventyrene møter personene eller dyrene motgang og hindre som de må overvinne og motgangen overvinnes med hjelpsomhet, godhjertethet, mot og visdom. Her er troen på at det gode vinner, noe som er viktig for barnas livsmestring. Gjennom arbeidet med å formidle eventyr på ulike måter og ofte med konkreter, har barna blitt mer delaktige og de leker ut eventyrene på ulike måter. De videreutviklet eventyrene i leken sin med andre konkreter og det ble mer samspill barna imellom.

Dette året skal vi sette fokuset mer inn mot fagområdet «*Kropp, bevegelse, mat og helse*». Det ligger i barns natur å bevege på seg og det er viktig å legge til rette for variert bevegelse gjennom oppveksten. Kroppen er et sammensatt maskineri hvor alt henger sammen med hverandre. Forskning viser at bevegelse og en god utvikling av motorikken har innvirkning på hjernens utvikling og igjen barnets videre mestring av livet.

Hovedmål 1

Vi skal skape gode møter, der barna skal føle trygghet, tillit og kjærighet, ved at vi voksne utvikler vår relasjonskompetanse. Vi skal blant annet være bevisste på å bruke et positivt og tilpasset kroppsspråk som legger til rette forholdene for en god dialog som vil motivere barnet og støtte utviklingen.

Hovedmål 2

Vi skal legge til rette for fysisk aktivitet og variert bevegelse i hverdagen tilpasset alle barns alder og behov. Personalet skal etterstrebe og bruke enhver anledning til å stimulere motorisk utvikling gjennom fysiske aktiviteter og utfordringer, fra de små musklene i øynene til de store musklene i ben og armer.

LYKKE:

Åtte øine i hverandre.

Fire munner rundt et bord.

Fire vegger kring en lykke:

Vesla, Påsan, far og mor.

Åtte hender heftet sammen,

til en ring om stort og smått.

Herregud – om hele vide

verden hadde det så godt.

Einar Skjæråsen

EINAR SKJÆRÅSEN FAVNER LIVET PÅ EN SÅ
ENKEL MÅTE. DIKTET *LYKKE* FORTELLER
HVOR VIKTIG DET ER Å FØLE AT VI HØRER TIL
I ET FELLESSKAP, FØLER TRYGGHET, AT NOEN
HAR OMSORG FOR OSS OG AT VI HAR TID
SAMMEN FOR AT VI SKAL HAR DET BRA.

Måltidet i Fredsvoll barnehage

Det er godt dokumentert at det er mye god psykisk helse og dannelse i et godt felles måltid. Rundt bordet lærer barna språk, sosiale spilleregler, høflighet og det gir rom for nye impulser. Forskning viser at deltagelse i slike sosiale settinger kan ha positivt påvirkning både på skoleprestasjoner og verbal IQ. Filosofen Kant mente at den lærde filosofen ikke måtte spise alene, da det ville svekke tanken og livaktigheten i sinnet. Bordet er en arena for å trene empati og sosial kompetanse. Susan Pinker, en canadisk psykolog og forfatter, snakker varmt og dokumentert om å beskytte og fremme de sosiale møteplassene, der vi er tilstede ansikt til ansikt. Hun fremhever at vårt nervesystem er laget for å være tilknyttet, og for at møtet helst skal være fysisk.

Vi i Fredsvoll tenker at måltider skaper inkluderende fellesskap, trygghet, vennskap, selvstendighet, medvirkning, mye glede og latter som gir trivsel og matglede. Derfor er måltidene viktige for oss, som en god møteplass, et sted å bygge en god psykisk helse og for den gode samtalen i mindre grupper.

Måltidet blir for oss et symbol for livet i barnehagen, hvordan vi møter, og tar vare på, hverandre. Frokosten er ei koselig stund med få barn fra morgenen hvor det er en gylden anledning til småprat rundt bordet med barna. Når vi vet hvordan dagen har startet, kan vi bedre gi den omsorgen barnet trenger.

Vi tar oss tid til å lage en del mat fra bunnen, sammen med barna og gjerne med råvarer fra vår egen kjøkkenhage eller fra jordene og hagene rundt barnehagen. Barna er med på både å dekke på og av bordet, noe som også gir gode samtalestunder. Måltidet er i tillegg kulturformidling av norske, og utenlandske, mattradisjoner. Barna lærer å smake på nye ting, som er en del av dannelsesreisen og utviklingen av smaksorganet.

Måltidet hos oss skal være litt høytidelig, vi skal ha god tid, tid til å roe ned, se hverandre, være høflige, lære bordskikk.

Marte Meo – metodikk i Fredsvoll barnehage

For å videreutvikle arbeidet med sosial kompetanse, og for å kvalifisere personalet i forhold til å skape miljø som faktisk fremhever dette, har vi valgt å jobbe med en metode som heter Marte Meo. Navnet kommer av latin og betyr «av egen kraft». Selve metoden er utviklet av Maria Arts og er en veiledningsmetode hvor «hjelp til selvhjelp» står sentralt.

I Marte Meo brukes filmveiledning som vil si at vi filmer samspillet – hvordan den voksne er sammen med barnet. Dette opptaket ser en på i etterkant sammen med sin veileder og når vi sammen studerer små sekvenser fra hverdagssituasjoner kan vi stoppe opp, spole tilbake og se skritt for skritt hva som virker i samspillet. Når vi ser situasjonen utenfra, kan dette bidra til å se nye sider ved barnet, eller ved seg selv som voksenperson, og gi ny kunnskap om forholdet. På den måten kommer motivasjonen til endring og utvikling fra egen kraft. Når en ser på opptak av seg selv sammen med barnet, viser det hva barnet trenger for å få støtte i sin utvikling. Opptakene viser også hvor utfordringene ligger.

Veiledningen handler i korte trekk om det positivt i de ulike situasjonene. Det handler ikke om hva en bør gjøre, men hva en gjør som er bra. Hva er det i dette samspillet, og måten å være sammen på, som fungerer? Metoden kan brukes både til veiledning og som forebygging.

Dette er elementer terapeuten vil se etter i et naturlig samspill: voksen-barn:

Dette er også slik vi voksne i barnehagen ønsker å handle overfor hvert barn.

- Inntonning – legg merke til atmosfæren, stemmeleie etc.
- Se etter initiativ – hvor er oppmerksomheten og fokuset
- Bekreft initiativet? Blir barnet fulgt, sett og hørt i sin oppmerksomhet?
- Benevn initiativet?
- Settes det ord på barnets og egne handlinger, ønsker og følelsesuttrykk her og nå?
- Forberedes barnet på det som skal skje og fortelles barnet hva det kan gjøre?
- Deles glede og opplevelser
- Er det turtaking og ventes det på barnets reaksjon? Relasjonen bekreftes gjennom rytmen i dialogen; mellom aksjon – reaksjon.
- Markere overganger? Tas det ansvar for en tilpasset og gjensidig markering av start og avslutning?
- Sørger det for at barnet forlater sitt fokus med en opplevelse av å ha fullført aktiviteten og derved får opplevelse av mestring.
- Støttes barnet i å bli kjent med verden ved å få presentert personer, objekter og fenomener? (triangulering)

Positiv ledelse – samlebegrepet for det som skjer når vi kommer i JA-sirkler.

- Skjer når relevante initiativ plukkes ut.
- Betyr å være i forkant ved å fortelle barnet hva det kan gjøre steg for steg i handlingsøyeblikk. Eventuelt gi alternativer.
- Observere, bekrefte og benevne ønskede initiativ fra barnet. Oppmuntre til å gjøre mer av det som er ønsket og som fører til en god samhandling.
- Gir barnet nødvendig veiledning og mulighet til å oppleve seg mestrende.
- Gir trygghet og rammer; lar barnet være barn; den voksne tar ansvaret (livsmestring). Er konfliktforebyggende, utvikler samarbeidsferdigheter og god atmosfære.

Pedagogisk innhold

Danning, omsorg, lek og læring og barns medvirkning er viktige fokusområder i arbeidet med barna i barnehagen. Vi har laget oss kvalitetsdokument på alle områdene og nedenfor gjengis mål og arbeidsmåter. Sammen danner dette arbeidet et godt grunnlag for inkluderende fellesskap i Fredsvoll.

DANNING: en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Danning skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier.

Vårt mål er å legge et grunnlag for at barna etter hvert blir sosialiserte mennesker og den beste utgaven av seg selv, gjennom å lære seg normer og regler som gjelder i samfunnet. Dette skjer i et samspill med omsorg, lek og læring.

Måten vi gjør det på, er:

- Kulturformidling; årstidsfestene våre, eventyr, rim, regler blant annet på samling og eventyrstund, mattradisjoner, håndverk og ulike kunstuttrykk.
- Felles måltider; samtaler, bordskikk/høflighet og selvstendighet.
- Tid til lek og medvirkning/deltagelse i demokratiske prosesser (selvbestemmelse-medbestemmelse-solidaritet)
- Vi voksne er gode rollemodeller i vår være- og handlemåte, ser med «det gode øye» og bruker den gode samtalen.
- Barna lærer å innrette seg i ei gruppe, gjennom blant annet samlingsstund, utegruppe, måltidet, språksprell og lek, ved at de må vente på tur, lytte, dele leker og inngå kompromisse.
- Barna er med på å lage felles regler blant annet hvordan de skal være mot hverandre, hvordan være en god venn og hvordan skal vi ha det ved matbordet.

Barnehagen skal fremme danning

Rammeplanen side 17

OMSORG: en omsorgsfull relasjon er preget av trygghet, lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill

Vårt mål er å skape og gi trygghet og kjærlighet, gjennom å se hvert barns behov, ta barna på alvor ved å være nærværende fysisk og mentalt, blant annet ved den gode samtalen, være lyttende og forklare regler på en positiv måte. Alle barn skal oppleve tilknytning og fellesskap.

Måten vi gjør dette på er:

- God organisering av voksne og rom
- Ektefølt omsorg; eksempelvis se barna om morgenen, få sitte på fanget, holde i ei hånd, vinke sammen
- Nærhet; være der barna er
- Evne og vilje til samspill; kjærlig adferd og gir tid (eksempelvis ved legging og oppvåking, ved stellesituasjon, ved måltidet)
- Mange samtaler med barna og lesetunder med 2-3 barn utenom samling og eventyrstund
- Veileder og støtter barna når det trengs
- Gir utfordringer for å skape utvikling og mestring, øve på ulike ferdigheter, øve på å være hjelpsom, si noe pent til andre for å glede andre.
- Veilede barna i å ha omsorg for andre, mennesker, dyr og naturen
- God dialog med foreldrene om morgenen og ettermiddagen

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Rammeplanen side 16

MEDVIRKNING: Barna har rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Vårt mål er at alle barn opplever at de blir hørt og får mulighet til å si sin mening om forhold som gjelder seg selv og barnets hverdag i barnehagen ut fra alder og modning.

Måten vi gjør dette på, er blant annet:

- Vi voksne gir tid og rom for medvirkning, blant annet tid til mye frilek, valg av leker og aktiviteter, tid til gode samtaler der barna er i dialog
- Leker, materiell og utstyr står lett tilgjengelig
- Vi voksne er nærværende og viser vilje og engasjement til å lytte, se og bli kjent med barna.
- Åpne voksne uten fordommer.
- Barnesamtaler/intervju.
- Barna får medvirke i planleggingen av for eksempel turene våre.
- Barna evaluerer våre opplegg etter alder og modenhet.

- Observante voksne som tar tak i det barna interesserer seg for og ser hva som fenger.
- Rutiner som inkluderer barn (lesing; velger selv lesestoff og sanger til samlingsstund, eventyrstund, samtaler, praktiske gjøremål, fellesmåltider)
- Vi er forsiktige med å sette opp for mange fastsatte temaer, blant annet i årsplanen, slik at barna kan medvirke gjennom sine interesser.
- Steg for steg, gjennom at de selv er med å utforme samspillregler (hvordan vil vi ha det ved måltidet? Hvordan være en god venn? Hvordan gi trøst?)
- Får mulighet til konflikthåndtering

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning

Rammeplanen side 21

LÆRING: Ingenting kan erstatte den læringen som skjer i naturlige samspillsituasjoner. I dette samspillet utvikles blant annet selvfølelsen og i dette «møtet» med andre, speiler barnet seg i andres reaksjoner på seg selv. Barnet sanser med hele seg og derfor er det viktig at vi voksne møter barnet med kjærlig omtanke og anerkjennende kommunikasjon.

Vårt mål er at gjennom vår omsorg, vårt engasjement og barns medvirkning skaper vi trivsel og trygghet til å gi grunnlag for god læring. Barna skal få tid og muligheter til undring, skaperglede og utforskertrang, slik at de lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Måten vi gjør det på, er blant annet:

- Vi gir barna mye tid til lek som er den beste læringsarenaen.
- Vi har felles pedagogisk plattform og verdier, som gir trygge voksne
- «Learning by doing». Barna lærer best ved å få erfare, være «gjørende», og er med oss voksne i mye praktisk arbeid
- Hverdagen er preget av humor, glede, vennskap og gode samtaler
- God organisering, gode rutiner, forutsigbarhet, smågrupper
- Vi prøver å lage stimulerende miljø, nok og variert lekemateriell, turer i nærmiljø og på lokale arbeidsplasser
- Vi er engasjerte, nysgjerrige voksne som utvider barns erfaringsverden gjennom å gi adekvate oppgaver og aktiviteter ut ifra barnas premisser og interesser.
- Vi voksne gir gode tilbakemeldinger som gir utvikling, både til hverandre og barna.

Barnehagen skal fremme læring

Rammeplanen side 18

LEK: Barnehagen skal gi barn mulighet til lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Mål: Hvert barn skal hver dag ha noen å leke med.

Måten vi gjør det på:

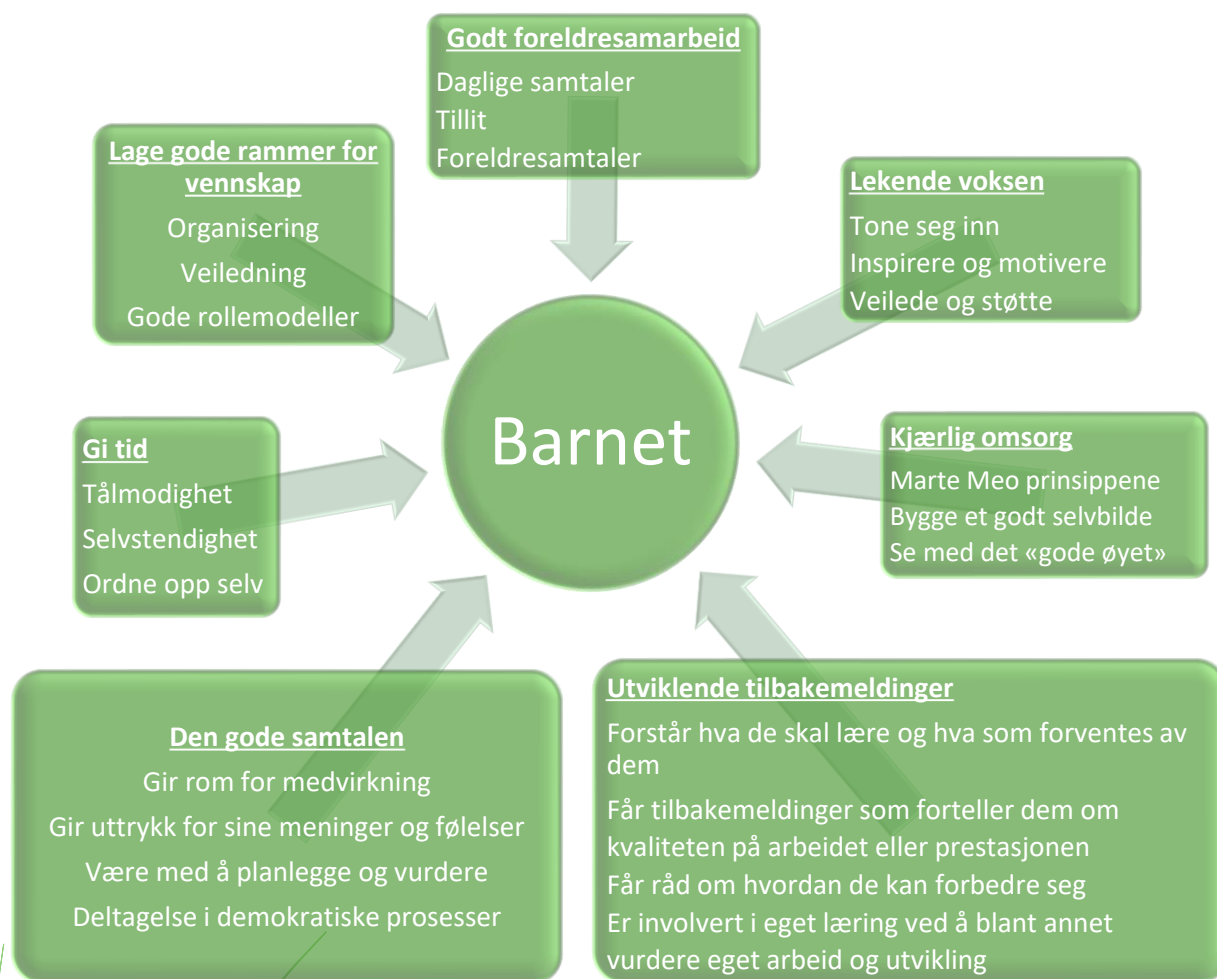
- Voksne som tar barna på alvor, ser deres behov og gir anerkjennelse.
- Voksne som er med i leken, støtter, utfordrer og veileder.
- God organisering av rom, tid, personalet og lekemateriell.
- Vi streber etter stimulerende lekemiljø, legger ut «spor»
- Fremme et inkluderende miljø, der de voksne observerer, veileder og gir støtte i leken.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Rammeplanen side 17

Rammer de voksne gir for god utvikling og dannelses for hvert enkelt barn i Fredsvoll

Helsefremmende arbeid, livsmestring og inkluderende felleskap i Fredsvoll i forhold til folkehelse, barn og unge og integrering.

Vårt mål er at vi voksne skal støtte hvert enkelt barna til å utvikle en god selvfølelse, et godt selvbilde og selvtillit for å gi en god fysisk og psykisk helse.

Dette er begreper som ofte kan bli brukt om hverandre og det er bare små detaljer som skiller dem. For oss er det viktig å ha et bevisst forhold til hva som ligger i hvert begrep. Kort forklart så skiller vi det på denne måten.

Selvtillit er en individuell tiltro til sine egne evner til å prestere i en gitt situasjon. Følelsen av mestring i ulike situasjoner gir økt selvtillit og påvirker også i stor grad selvbildet.

Selvbilde er hvilken oppfatning hver enkelt har om seg selv. Dette kan være både godt og dårlig ut ifra hvilke tanker og inntrykk man har, og krav man setter, til seg selv, men avhenger også i stor grad av tilbakemeldinger man får fra andre.

Selvfølelse er bevisstheten om sin egen identitet, sine verdier og å like egne kvaliteter ved seg selv. En god selvfølelse gir oss følelsen av å være like verdifulle som andre slik at vi kan stole på oss selv, stå opp for det vi mener og hjelper oss med å takle motgang. En god selvfølelse vil i stor grad påvirke selvtilliten på en positiv måte. Ikke ved at den blir bedre, men at man aksepterer at man ikke er like god i alt og godtar at man kan feile.

Måten vi jobber på for å oppnå dette er at vi gir mye omsorg, barna blir tatt på alvor, de får medvirke og får tid til lek. Vi skal kjenne barna så godt at vi gir riktig og ærlig oppmuntring og støtte til hvert enkelt barn. Samtidig skal vi gi utfordringer og barna skal møte motgang, gjennom for eksempel ved å vente på tur, behovsutsettelse, måtte jenke seg, kjenne på følelsen av å være trist, lei seg, sint og ensom. Vi skal motivere og engasjere ut fra vår kunnskap om barns generelle utvikling, og vi skal gi barna tid til ro og hvile i løpet av dagen, blant annet gjennom eventyrstund etterfulgt av hvile, massasje eller rolig musikk. Likeså på småbarn: massasje, rolig musikk, hvilestund og lesestund på ettermiddagen. Ellers ha rom og områder ute og inne der barna kan trekke seg tilbake til en rolig stund. Vi gir tidlig innsats gjennom å søke veiledning og støtte fra eksterne samarbeidspartnere ved behov.

- Alle barna er på tur hver uke. Dette bygger både en god psyke og fysikk.
- Vi er i gymsalen, bruker Minirøris og har mange fysiske aktiviteter gjennom uka.
- Vi har fokus på sunn mat; hjemmebakst brød, kjøkkenhage med egne grønnsaker og bær.
- Vi bruker Steg for Steg. Setter ord på følelser, fører den gode samtalen og ser med det gode øye.
- Barn og voksne samarbeider om praktiske gjøremål, der vi sammen gjør noe for felleskapet, ordsetter samhandling og at alle mestrer noe.
- Barna skal erfare at vi aller er forskjellige, men like mye verdt. Dette bygger inkluderende felleskap, respekt for ulikheter og motvirker mobbing og diskriminering.
- Vi samarbeider med foreldrene om å ha formelle og uformelle møteplasser der alle inviteres, og vi oppfordrer alle foreldre til å bli kjent med hverandre.
- Vi samhandler med nærmiljøet vårt ved besøk og turer, noe som gir trygghet og tilknytning for både barn og foreldre.

*La barnet få tid til å utforske, leke og lære;
da blir de den beste utgaven av seg selv.*

Fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst

- Barna skal lære språk gjennom daglige stunder med musikk, spill, lesestunder, samtale, undring, samlingsstund, eventyrstund, lek og aktiviteter.
- Barna skal utvikle sin språklige forståelse og lære seg til å kommunisere på en hensiktsmessig måte.
- 1-3 år: rim og regler gjennom hele dagen. Vi benytter også snakkepakken.
- 3-6 år: språksprell, lek med språket, rim og regler og snakkepakken.

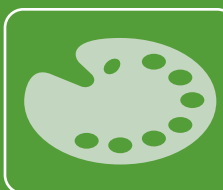
Kropp, bevegelse, mat og helse

- Barna skal få positiv selvoppfatning gjennom å bruke kroppen og utfordre seg selv i fysiske aktiviteter hverdagen, i gymsalen og på turer i naturen.
- Barna skal utvikle glede over å bruke naturen og lære å ta vare på den.
- Barna skal lære seg å respektere og akseptere at vi alle er forskjellige.
- Vi har fokus på sunt kosthold i Fredsvoll. Vi baker vårt eget brød og gjennom jakt, fiske og kjøkkenhagen vår, lærer barna hvor maten kommer fra.

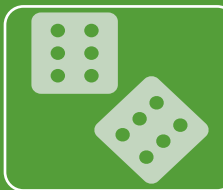
Natur, miljø og teknikk

- Barna skal bli kjent med naturen og få positive opplevelser i å ferdes i den gjennom alle årstider
- Barna skal lære viktigheten av å sortere søppel og holde naturen ren.

Kunst, kultur og kreativitet

- Barna skal lære å bruke og utvikle kunnskaper og sine egne ferdigheter i musikk, dans, drama og sang.
- Barna skal lære å ta i bruk fantasien, kreativ tenkning, forming og skaperglede.

Antall, rom og form

- Barna skal få kjennskap til former rundt oss og lære verdien av tall i hverdagen.
- Barna skal få oppleve fagområdet gjennom lek, hverdagsaktiviteter, matlaging og mattespill.

Etikk, religion og filosofi

- Barna skal bli kjent med og markere norske tradisjoner.
- Barna skal få kjennskap til kultur og religion fra andre land som er representert i barnehagen.
- Barna skal utvikle solidaritet og medmenneskelighet
- Barna skal delta i demokratiske prosesser.

Nærmiljø og samfunn

- Barna skal bli kjent med nærmiljøet til barnehagen
- Barna skal gjennom turer bli kjent med samfunnet og kulturen området er preget av.

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål: gjennom kommunikasjon, språk og tekst skal barna og personalet sammen skape stimulerende språkmiljøer som fremmer mange ulike måter å uttrykke seg på. Personalet har et bevisst forhold til hvilke bøker vi bruker, hvilken fortellermåte vi benytter oss av og oppfordrer barna til å delta aktivt i leseaktiviteter ut fra alder og språklig nivå.

Hvorfor: Vi fortsetter implementeringen av den nye rammeplanen via blant annet et mangfold av litteratur som vi håper skal gi mange gode samtalestunder og ny kunnskap. Gjennom sine verdier og holdninger, stimulerer eventyrene til danning på en fantasifull og lystbetont måte. Dette gir næring til barnas sjeleliv og til måter å uttrykke seg på. Språk er porten inn i leken, samspill, vennskap, konfliktløsning og tankenes verden. Eventyr omhandler omsorg, vennskap, hjelpsomhet, mot, respekt og alle fagområdene er ofte representert på ulike måter.

Måten vi gjør det på er:

- Vi er lydhøre overfor barnas nysgjerrighet, interesser og initiativ. Vi stimulerer dem til å uttrykke sine opplevelser og erfaringer på mange ulike måter ved å hjelpe dem til å bruke sine sanser og ferdigheter, iaktta og undre seg.
- Vi har et bevisst forhold til leseaktiviteter, hvem som deltar og observerer alle barns deltagelse i aktiviteten.
- Eventyrformidling på ulike måter (lese på forskjellige måter, dramatiserer, bruke musikk, bilder, Ivo Caprinos filmatiseringer, animasjonsfilmer, gjenfortelle og dikte selv- formidle gjennom bilder, maleri, dans, musikk.
- SPRÅKLØYPER, (nasjonalt språkutviklingsprosjekt) lesing av bøker på ulike måter, lesegrupper
- Ulike LYTTE-øvelser
- SPRÅKSPRELL, lytte, rytme, rim, orddeling og forlyd.
- SNAKKEPAKKEN, konkrete til eventyr og hverdagsord på småbarn.
- SAMTALER med barna, undringer
- STILLHET er også et uttrykk.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål: gjennom å ha fokus på sunt kosthold og varierte motoriske leker og utfordringer vil vi skape en god fysisk og psykisk helse hos alle barn.

Gjennom dette barnehageåret vil personalet ha fokus på hjernens utvikling, som et resultat av motoriske og sansemotoriske øvelser, gjennom et faglig fokus med utgangspunkt i Ringer i vann.

Måten vi gjør dette på:

- Vi tilrettelegger fysiske aktiviteter basert på barnas alder og funksjonsnivå.
- Vi tilrettelegger for variert og allsidig utvikling av både grovmotorikk, finmotorikk og sansene våre gjennom ulike aktiviteter.

- Personalet er bevisst på å la barna prøve selv.
- Utformer rommene hvor barna oppholder seg på en hensiktsmessig måte slik at de får naturlige utfordringer i hverdagen.
- Diskuterer og evaluerer til enhver tid hva vi mener er et sunt kosthold.
- Har egen kjøkkenhage, høner, er på fisketur og jakt så barna får se hvor maten kommer fra.
- Vi baker vårt eget brød 2 ganger i uka og barna blir introdusert for nye smaker.
- Evaluerer og planlegger vår praksis og aktiviteter kontinuerlig gjennom møter for personalet.

Natur, miljø og teknikk

Mål: Gjennom å ha fokus på forsøpling av vannveier ut til havet (for oss Hørlandselva og Sullestadelva, Pannengen), vil vi lære barna bærekraftig utvikling gjennom å ta vare på natur og dyreliv i lokalmiljøet vårt.

Måten vi gjør det på:

- Plukker søppel systematisk hver måned, både stor og liten avdeling
- Er med på strandryddedager
- Gir kunnskap om plast og alternative løsninger
- Gir kunnskap om skogen som luftrensere
- Renser litt av 2 elver for at fiskeslaget harren, skal kunne gyte der
- Bruker opplegg om «Svanhilds reise» og Grønne barn.
- Gjenbruk
- Lage kunstutstilling av gjenbruksmateriell

*Se deg ikke bakover i sinne eller fremover i frykt.
Se deg omkring i undring.*

James Thurber

Overganger i barnehagen

Barnehagetiden består av store og små overganger, også kalt dramatiske og trivielle overganger. En fellesnevner for alle overganger er at de alle inneholder mulighet for enten vekst eller stagnasjon. Rammeplanen tar for seg de dramatiske overgangene, når barnet begynner i barnehagen, overgang innad i barnehagen og overgang mellom barnehage og skole, i tillegg vil vi nevne når barna skifter fra en barnehage til en annen. Dette er overganger vi selvfølgelig har stort fokus på, men vel så viktig er alle de små hverdagslige overgangene barna opplever hver dag. Dette kan være når barnet kommer i barnehagen, skifte fra lekeaktivitet til måltid, eller fra innetid til utetid. Dette er alle situasjoner som kan stimulere stresshormoner hos barna, og for oss i Fredsvoll er det viktig å motvirke dette i størst mulig grad for å sikre at hverdagen blir preget av utvikling.

Vi vil først ta for oss de dramatiske overgangene og presentere hvilke prosedyrer vi har i forhold til disse.

Overgang hjem-barnehage

På våren før barna skal begynne i barnehagen har vi en besøkskveld. Dette er ofte det første møte vi ansatte har med barna og foreldrene, og likeledes det første møte barna og foreldrene har med barnehagen. Formålet med denne kvelden er at vi alle skal bli litt kjent og ikke minst at vi skal lære barnet litt å kjenne. Vi legger også til rette for at foreldrene kan komme på besøk sammen med barnet sitt utenom den fastsatte besøkskvelden hvis dette er ønskelig. Vi tilbyr også hjemmebesøk i forkant av oppstarten for at hver enkelt familie skal få litt ro til å bli kjent med oss, vi får møte og bli litt kjent med barnet i deres mikrosystem, og vi får muligheten til å opprette foreldresamarbeid på mesosystemnivå, noe vi ser på som viktig i denne overgangen.

I oppstartfasen vil vi i størst mulig grad ta individuelle hensyn. For oss er det viktig at det er vi som skal tilvennes barnet og ikke omvendt, for alle barna i Fredsvoll skal få utvikle sin egen individualitet og bli den beste utgaven av seg selv. Alle får en primærperson i barnehagen. Dette er den ansatte foreldrene forholder seg til den første tiden og det er denne ansatte som har ansvaret for at alle de ansatte blir kjent med barnet.

I utgangspunktet har vi tre dager med tilvenning. Den første dagen får barna være her et par timer sammen med foreldrene. Vi har også en samtale denne dagen hvor vi utveksler opplysninger og informasjon som er av betydning for det enkelte barnet og vi avklarer forventninger til hverandre. Den andre dagen vil vi forsøke å ha litt tid sammen med barnet uten foreldrenes nærvær. Foreldrene kan da bli tilbudt en kopp kaffe på kjøkkenet eller de kan ta seg en tur ut av barnehagen. Det er viktig at foreldrene er i nærheten slik at vi kan kontakte hverandre på telefon hvis dette skulle være nødvendig. Den tredje dagen ønsker vi å få være med barnet en kort barnehagedag (rundt 4-5 timer) der barnet får oppleve de ulike rutinene vi har gjennom dagen. Denne dagen er det også viktig at foreldrene er tilgjengelige på telefon.

Dette er utgangspunktet, men alle barn har forskjellige behov så det kan være at antall dager må økes. Det viktigste for oss er at barnet får en trygg tilvenning i tillegg til at foreldrene også føler seg trygge. Trygge voksne gir trygge barn og trygghet skaper vi gjennom å bruke tid.

Overgang fra liten til stor avdeling

Selv om vi har to avdelinger så er vi én barnehage og målet vårt er at alle ansatte og barn skal kjenne hverandre, men vi har allikevel rutiner for å sikre en god og trygg overgang mellom avdelingene. Hvis det er 3-åringer på begge avdelinger, har de en fast formiddag sammen i uka, der de leker og har ei lita samlingsstund i tillegg til at de er på turer sammen. Barna som skal over til stor avdeling i august har også små lekestunder inne hos de store gjennom våren. De voksne utveksler informasjon om barna fra liten avdeling til stor, for å kunne gi dem en god overgang og i tillegg vil en ansatt barna kjenner fra liten avdeling følge med over den første tiden hvis dette er et behov. Det gis også mulighet til en overgangssamtale hvis foreldre ønsker det.

Overgang til ny barnehage

Ved overgang til ny barnehage fylles det ut et overgangsskjema som forteller om barnets kognitive og motoriske utvikling, interesser, språk og annen informasjon av betydning som foreldrene godkjenner før det blir oversendt til den nye barnehagen. Likeså får vi det fra andre barnehager.

Overgang barnehage-skole

For å sikre en god utvikling videre etter barnehagetiden, ser vi det som svært viktig at overgang barnehage-skole blir så trygg og god som mulig. Vi er heldige som har skolen som nærmeste nabo slik at barna stifter bekjentskap med skolens fysiske miljø både i frilek ute, sommer og vinter, i gymsal og ellers på besøk. Skolebarna er velkomne til barnehagen i sine friminutter, når det passer for barnehagen, noe som er populært for barna våre. Vi har også innledet et samarbeid med andre barnehager som har barn som skal begynne på Totenviken skole. Vi møtes 2-3 ganger i løpet av det siste året i barnehagen, enten på besøk til hverandres barnehager eller på skolen.

Fra kommunen sin side er vi pålagt å følge språksprell. Dette er et opplegg som fremmer språkutvikling og vil øke forståelsen i forhold til lese- og skriveutviklingen ved et senere tidspunkt. Det er ikke et mål at barna skal lese og skrive før skolestart, men dette er for å sikre at alle barn har et likt grunnlag når de begynner i 1. klasse, uavhengig av hvilken barnehage de kommer fra. I tillegg har vi ulike aktiviteter det siste året hvor barna knytter kjennskap til tall, bokstaver og begreper, utvikler finmotorikk, konsentrasjon og selvstendighet. Barna skal møte skolen med nysgjerrighet og troen på seg selv.

På samme måte som når barna skifter fra en barnehage til en annen, så fylles det også ut et overgangsskjema som overleveres skolen ved foreldrenes samtykke. Foreldresamtalen på våren for de eldste barna tar utgangspunkt i dette skjemaet og barnehagen og foreldrene blir enige om hva som overleveres av informasjon. I etterkant av dette har en ansatt i barnehagen en samtale med 1. klasselærer for å sikre at informasjonen som overbringes blir riktig forstått.

Som sagt tidligere er dette dramatiske overganger i barnas liv, men hverdagen består også av mange trivielle overganger. Overganger som kan skape stresshormoner og begrense utviklingspotensialet i hver enkelt situasjon. Hvordan hver enkelt takler slike overganger kan være avhengig av mange ting, som dagsform, trygghet, energinivå, medgang og motgang i løpet av dagen, etc. Derfor er det viktig for oss å få en kort innføring i hvordan barnets morgen har vært før han eller henne kommer i barnehagen. Dette er også informasjon vi gir til

foreldrene på ettermiddagen når barnet blir hentet, slik at foreldrene kan hensynta dette frem mot kvelden.

I barnehagen jobber vi kontinuerlig å begrense antall overganger og for å gjøre dem så gode som mulige for barna. På grunn av at alle barn er forskjellige og utvikler seg i forskjellige retninger og i forskjellig tempo kan vi ikke sette en fasit på hvordan dette gjøres fra år til år, eller måned til måned for saks skyld, men en suksessfaktor vi har erfart er å forberede barna noen minutter i forkant slik at de får tid til å omstille hjernen på at noe nytt skal skje. Samtidig har vi tydelige starter og avslutninger på ulike aktiviteter, som for eksempel et fast bordvers før maten og at vi takker for maten før vi går ifra, en bestemt lyd som signaliserer rydding og andre lyder som signalisere når samlinger starter og er over. Vi mener at dette gir barna trygghet og forutsigbarhet i hverdagen, noe som er med på å begrense produksjonen av stresshormoner til hjernen.

Foreldresamarbeid

For at hvert enkelt barn skal utvikle en god selvfølelse og bli den beste utgaven av seg selv, er et godt foreldresamarbeid helt avgjørende. Hjem og barnehage er de to viktigste mikromiljøene for barna. Vi har et felles mål, nemlig å sikre at hvert enkelt barn utvikler seg i takt med seg selv, og det er derfor viktig at hjem og barnehage kommuniserer godt og med en felles forståelse for å sikre beste mulig utvikling.

Barnehagen gjenspeiler i stor grad samfunnet som barna skal vokse inn i. Her er det flere barn og færre voksne og dette medfører at vi må innrette oss på en annen måte. Vi må ta hensyn til alle, som i et demokratisk samfunn, så vi kan ikke alltid få våre ønsker oppfylt til enhver tid. Regler, normer og krav som vi må innrette oss etter har en annen dynamikk i barnehagen, men samtidig skal barnas personlighet og individuelle hensyn ivaretas og barna skal få lov til å utvikle sin kritiske tenkning gjennom å komme med sine synspunkter og oppleve at deres stemme blir hørt.

Mål foreldresamarbeid

Skape og bevare gode møteplasser og gi tid og rom den gode samtalen om barna der vi møter hverandre med tillit og respekt.

Måten vi gjør dette på er å avklare forventninger til hverandre i starten av barnehageåret. Gi god informasjon om barna, både fra barnehagen og hjemmet, gjennom dialog i hverdagen, foreldresamtaler og møter. Foreldre følger med på informasjon som blir gitt både på digitale medier og på garderobeplasser. Vi setter pris på at dere gir både ris og ros, bare på den måten kan vi bli bedre.

Mobbing

Alle barn skal ha det bra i barnehagen og vi har en nulltoleranse for mobbing. For å få det til må voksne være gode rollemodeller, voksne både i hjem og barnehage. Alle må løfte fram det positive og være inkluderende. I barnehagen er vi tett på barna, ser og lytter, støtter, trøster og veileder barna til å stå opp for seg selv og stole på seg selv. Det skjer blant annet ved at vi

jobber med å sette ord på følelser, gjenkjenne følelser i samlinger, i her og nå-situasjoner og at barna gjennom dette, etter hvert skal lære seg å håndtere konflikter på egenhånd. Det er viktig at vi har god dialog med foreldrene og vi oppfordrer foreldrene til å ta kontakt med hverandre for å bli bedre kjent. Det er godt kjent at skoleklasser der foreldrene kjenner hverandre, gir økt trivsel og klassemiljø, som igjen påvirker læringsutbyttet. Vi har egen handlingsplan mot mobbing. Hver uke:

- Steg for steg, opplegg på sosial kompetanse
- Språksprell, lære begreper som blant annet beskriver følelser
- Rollespill
- Marte Meo
- Agenda på ukemøter, personalmøter, foreldremøter

Trafikksikker barnehage

Fredsvoll barnehage er sertifisert som Trafikksikker barnehage av Trygg Trafikk. Vi har forpliktet oss til å ha rutiner for ferdsel i trafikk, og ha trafikksikkerhet som tema med barn og foreldre gjennom barnehageåret. Vi ønsker å lære barna gode holdninger og grunnleggende ferdigheter for å være en god trafikant. Vi lærer barna trafikkregler når vi er på tur og har vår egen trafikkplan som vi følger.

Personalarbeid

MÅL: Barnehagen skal ha et kompetent personale som tar ansvar for egen utvikling og sitt forhold til barn og medarbeidere.

Måten vi gjør dette på er at vi har en felles verdiplattform som alle jobber etter. Vi er gode rollemodeller for hverandre gjennom å vise omsorg, glede, humor, kreativitet og engasjement ovenfor barna, og vi hjelper hverandre i hverdagen og er godt forberedt til ansvarsoppgaver. Vi har utarbeidet mange kvalitetsdokument som setter standard for arbeidet vårt og i tillegg oppdaterer oss gjennom kurs og studier for stadig å bli bedre i jobben vår.

Tilbakemeldingskultur, lekne voksne, kjærlig omsorg er områder vi jobber med kontinuerlig. Å gi konstruktive tilbakemeldinger både til kollegaer og barn som gir læring og refleksjon er noe vi vil jobbe videre med for å sikre en god og kvalitetsrik praksis. Kjærlig omsorg gjennom å bli anerkjent og godtatt for den en er, og støtte opp under lek og læring som gir utvikling, jobber vi med hele tiden, gjennom blant annet Marte Meo-metodikk. Vi har som mål å være lekne voksne som kan tone seg inn på hvert barn, være inspirerende og motiverende.

Ledelse

All ledelse i barnehagen preges av trygghet, god kommunikasjon, medvirkning, utvikling og ansvar. I barnehagen foregår ledelse på mange ulike plan av ulike aktører, til ulike tider, på mange arenaer og i forhold til ulike grupperinger.

Måten vi gjør det på i Fredsvoll:

- Vi jobber etter en felles pedagogisk plattform og verdigrunnlag der visjonen vår og verdiene synliggjøres daglig gjennom samtaler og bevissthet og som tema på både personal-, avdelings- og foreldremøter.
- Vi har kompetanseheving gjennom studier og kurs.
- Vi har veiledning med blant annet Marte Meo-metodikk.
- Vi har gode informasjonsrutiner, både utad og innad, men jobber med forbedringer hele tiden.
- Vi har plan over arbeidet vårt gjennom blant annet årsplan, månedsplaner, progresjonsplan, trafikkplan og plan mot mobbing, men planene endres hvis barna er nysgjerrige på andre ting.
- Vi gir barn, foreldre og kollegaer mulighet til å være med å planlegge, blant annet turer, opplegg, sanger, litteratur.
- Alle vikarer, studenter, elever eller folk på utplassering får en innføring i hvordan vi jobber og blir gjort sitt ansvar bevisst.

Planlegging innbefatter ulike typer organisering av blant annet innhold og prosesser gjennom barnehageåret, organisering av personalet og bruk av husvære og nærmiljø, slik at barnehageloven og rammeplanen synliggjøres godt i hverdagen. Alle ansatte er med i planleggingsprosessene i ulike settinger, som blant annet årsplan, månedsplan, dokumentasjonsplan, evalueringsplan. Foreldre og barn medvirker også, gjennom blant annet diskusjoner og synspunkter på foreldremøter, i SU og foreldresamtaler.

Dokumentasjon

Dokumentasjon skal synliggjøre barnehagens innhold og arbeidsmåter på en systematisk måte som gir innsikt og oversikt. Den skal gi grunnlag for refleksjon og vurdering.

Måten vi i Fredsvoll gjør det på er:

- Vi setter av tid til dokumentasjon og ha en bevisst forståelse for hvorfor vi dokumenterer.
- Blomsten, dokumentasjon på tilbakemeldinger til kollegaer og barn
- Oppdateringer på tavla, som gir oversikt, ukesrapport på fotofortelling
- Produkter, prosesser som er barnas (gir både oversikt og innsikt) Eks. tegneprosess som lek, der det de tegner blir rollefigurer som de fantaserer rundt. Deres tanker og forståelse av problemer kommer til syne og gir oss innsikt i, blant annet, barnas erfaringsverden/fantasiverden
- Kartlegginger og brukerundersøkelser.
- Møtereferat av ulike slag.

Dokumentasjon gir grunnlag for refleksjon og vurdering, som gir økt læring og forståelse.

Vurdering

Vurdering skal gi økt læring og utvikling hos barn, personalet og barnehagen som organisasjon, med ulik dokumentasjon som grunnlag og refleksjon. Vurderingen skal være systematisk.

Måten vi gjør det i Fredsvoll:

- Først og fremst: Skape vilje og forståelse til erkjennelse og egenutvikling for alle, blant annet gjennom konstruktive tilbakemeldinger.
- Vi har en plan for vurderingsarbeidet, årshjul (blant annet mål i progresjonsplan) hva skal vurderes, hvordan, av hvem og når.
- Vi gir tid til refleksjon og vurdering i hverdagen i her og nå-situasjoner for alle, for at vi skal kunne gi hvert barn gode utviklingsmuligheter og trivsel.
- Vi har vurdering av uka i forhold til oppsatte planer, arbeidsmåter, barnas trivsel, egen innsats som egen agenda på alle ukemøter, der alle skal bidra. Pedagogiske ledere har hovedansvar for at det skjer. Her brukes blant annet praksishistorier som gir faglige refleksjoner og øker personalets kompetanse både i forhold til egen og andres praksis.
- Vurderinger på personalmøter av innhold, temaer, arbeidsmåter, mål, egen praksis. Dette for å sjekke at vi gjør det vi sier vi gjør.
- Kartlegging, egne evalueringsskjema, blant annet hva slags kommunikasjon, samspill vi har med hvert enkelt barn.
- Evalueringsskjema foreldre: oppstart, brukerundersøkelser, foreldresamtaler, årsplanvurdering.
- Barns medvirkning, gjennom blant annet evaluering av turer, dagen sin, barnesamtaler og intervju for at vi skal bli bedre kjent med barna og kunne legge de beste rammer rundt barnehageoppholdet for dem og deres utvikling, deres synspunkter som kommer fram i løpet av hverdagen enten verbalt eller nonverbalt.
- Tilbakemeldinger som kollegaer gir muntlig og på BLOMSTEN på god pedagogisk praksis (her inngår kvalitetsdokument, årsplan, rammeplan, verdiene våre, trygghetssirkelen, teori og forskning ellers) og f.eks. gode sosiale handlinger hos barna.

Eksterne samarbeidspartnere

Gjennom eksterne samarbeidspartnere søker vi å gi et best mulig utviklingstilbud til barn og foreldre.

Gjennom vårt pedagogiske arbeid, gir vi barna så gode utviklingsmuligheter som vi kan. Av og til trenger vi, og foreldre, hjelp og støtte. Da er det godt med tverrfaglig samarbeid.

Måten vi gjør det på i Fredsvoll:

- Kontaktmøter skole-barnehage (Totenviken skole), rektor- daglig leder, overgang barnehage-skole, personalmøte skolen-barnehagen
- Fast kontaktperson i barnevern, PPT, helsestasjon, der vi har faste møter i året.
- Samarbeid med IA og bedriftshelsetjeneste-kontakt
- Samarbeid med andre barnehager, biblioteket
- Samarbeid med organisasjoner og foreninger i nærmiljøet
- Samarbeid med naboer og næringsdrivende i nærmiljøet

Barnehagens inndeling

Barnehagen er organisert i to avdelinger, Spurv for 1- og 2-åringer, og stor avdeling blir delt inn i små trollunger (3-åringer), store trollunger (4-åringer) og Bjønnunger (5-åringer).

Spurvane er på små turer i nærmiljøet og har en time i gymsalen, fast hver fredag.

De små trollungene er på tur hver onsdag, de store trollungene hver fredag og bjønnungene hver mandag og annenhver torsdag.

Ansatte

Liten avdeling	Stor avdeling
Pedagogiske ledere: Marie Svellet Nina N. Laeskogen Pedagogiske medarbeidere: Cathrine Lilleengen Jeanette Pettersen Linnéa Åberg	Pedagogiske ledere: Gro Anita Holøien Åsta Evenrud Kari S. Hveem Pedagogiske medarbeidere: Wenche Skullerud Elwira Hauser Bente Petersen Sissel O. Hensvold Ståle Dahl

Daglig leder: Kristin Hellum

Renholder: Suad Ways

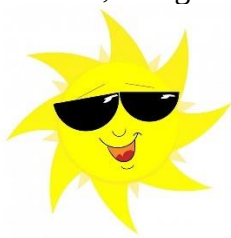
Styret/SU

Styret	SU
Jimmy Høiberget – leder Marius Lund Haugen – nestleder Kjersti Fjørkenstad – styremedlem Linn Vestland – styremedlem Kristin Hellum – daglig leder	Jimmy Høiberget Marius Lund Haugen Kjersti Fjørkenstad Linn Vestland Kristin Hellum Kari S. Hveem Nina N. Laeskogen

Arbeidsgruppa

Espen Pettersen Anne Halvorsrud Christian Amundsen Arne Peder Flesvik Hege Merete Gran Larsen	Arbeidsgruppas oppgave består i hovedsak å arrangere rusletur i løpet av året, juletreffest i januar og sørge for innkjøp til sosialt samvær i forbindelse med dugnaden.

Grovplan for barnehageåret 2019/2020

August	September	Oktober	November
Tema - Bli kjent - Identitet Planleggingsdag 13. august	Tema - Identitet - Høst Aktivitet - Høstfest uke 39 Foreldremøte 11. september	Tema - Identitet - Høst - Brannvern	Tema - Høst - Lys og mørket Aktivitet - Lanternefest 11. november - Adventshage 29. november
Desember	Januar	Februar	Mars
Tema - Advent - Jul - Vinter Aktivitet - Lucia 13. desember - Nissedag 17. desember	Tema - Vinter - Kroppen - Internasjonal uke Planleggingsdag 2. januar	Tema - Samefolket - Fastelavn - Karneval Aktivitet - Fastelavn 21. februar - Karneval 27. februar Foreldremøte og årsmøte 4. februar	Tema - Vår - Påske Aktivitet - Påskefrokost 31. mars og 1. april
April	Mai	Juni	Juli
Tema - Vår - Trafikkregler	Tema - 17. mai - Pinse - Vår Aktivitet - Pinsefest 29. mai Dugnad 8. mai Planleggingsdag 22. mai	Tema - Sommer - Avslutning Aktivitet - Sommertur for Bjønnunga 4. juni - Sommeravslutning 10. juni - Kosekveld for Bjønnunga 18. juni	Sommerferie Barnehagen er stengt i uke 28, 29 og 30!